

Dhammavärsid

SUTTADEGA PIIRDUV KORV
LÜHIKESTE KOGU
(TEINE KOGUMIK)

Dhammavärsid

(Dhammapadapāḷi)

2568 BA

2024 AD

Eesti Theravaada Sangha Klooster
Buddhavacana tõlkeprojekt
Aegna

Dhammavärsid (*Dhammapadapāḷi*)

Kirjastaja: Eesti Theeravaada Sangha
Klooster

Address: Karnapi tee 10, Tallinn
(Aegna saar) 74021

Koduleht: www.sangha.ee

Tõlgegrupp: Auväärne Ṭhitañña
(Dr. Andrus Kahn, tõlkija, MA ja
PhD buddholoogias)
Auväärne Sudhamma Nahangoda
Thero (paalikeelsete tekstide
toimetaja, BA ja MA paali ja
sanskriti keeles ning
buddholoogias)
Auväärne Ṭhitamedhā
(Maarek Lind, BA buddholoogias)

Kujundaja: Mettabodhi
(Taavi Oolberg, BA meedia-
ja reklaamikunst).

Trükikoda: PrintStart OÜ

ISBN: 978-9916-9302-1-2

„Dhammavärsid“ (*Dhammapadapāḷi*) on dhamma kink ja mõeldud ainult tasuta jagamiseks. Seda raamatut võib kopeerida ja uuesti kujundada, küljendada, trükkida, avaldada ning levitada mistahes kandjal, tingimusel, et raamatu (1) koopiad tehakse tasuta kättesaadavaks ning (2) pealkirja ja sisu ei muudeta.

Saateks

„Dhammavärsid“ (paali keeles: *Dhammapadapāli*) kuulub kõiki Gootama Buddha autentseid õpetusi koondavasse paalikeelsesesse „Tipitaka“ (*Tipitaka* [ti „kolm“ + *pitaka* „korv“]) kogumikku ehk paali kaanonisse, olles ilmselt tuntuim buddhalik tekst terves maailmas. „Dhammavärsid“ on „Suttadega piirduvas korvis“ (*Suttantapitaka*) asuva „Lühikeste kogu“ (*Khuddakanikāya*) teine kogumik (*dutiyo gantho*). Sõna *pāli* kogumiku nimes tähendab otsesõnu „teksti“ või „rida“ ja viitas algselt paali kaanonile kui algtekstile. Seetõttu võiks *Dhammapadapāli* olla tõlkes ka „Dhammavärsside pühakiri“. Kokku sisaldab *Dhammapadapāli* 423 dhamma värssi, mis on grupeeritud 26 temaatilisse alajaotusesse.

19. saj lõpus, 1870 aastal ilmus Max Mulleri *Dhammapadapāli* ingliskeelne tõlge. Sellele järgnesid Thomas William Rhys Davidsi tõlge aastal 1881, F. L. Woodwardi tõlge aastal 1921, A. L. Edmundsi tõlge aastal 1902 ning Wagismara ja Saundersi tõlge aastal 1920. Hiinlased tõlkisid selle teksti sanskriti keelest, mille Samuel Beal omakorda 1878. aastal inglise keelde tõlkis. Kokku on *Dhammapadapāli* ingliskeelseid tõlkeid ilmunud vähemalt 30 korda. Viimase aja *Dhammapadapāli* tõlgetest on tuntuim Auväärse Narada Mahathera koostatud tõlge.

Buddha elas ja õpetas Indias kaks ja pool millenniumit tagasi. Ta ise ei pannud oma õpetusi ehk dhammat kirja - need õpiti tema õpilaste poolt pähe ja

anti edasi suulise traditsiooni kaudu. Sel viisil säilitati muljetavaldav õpetuste kogu, kuigi erinevates koolkondades, mis peale Buddha parinibbaanat laialt Indias levima hakkasid, talletati see väikeste erinevustega. Arheoloogiliste leidude põhjal on teada veel kolm osaliselt säilinud teistes india keeltes kirja pandud *Dhammapadapāli* versiooni, mis on säilinud fragmentidena või hiina ja tiibeti keelsete tõlgetena. Erinevad *Dhammapadapāli* tõlked on väikeste variatsioonidega kattuvad.

Kõige autentsemaks *Dhammapadapāli* versiooniks loetakse theeravaada koolkonnas säilinud lühimat versiooni. Kirja on see pandud algupärasel india ehk maagadhi keeles, milles Buddha oma õpetusi ka andis, ning mida täna tuntakse paali keele nime all. 3. saj e.m.a viisid vanemungad (*thera*) *Dhammapadapāli* õpetuse (*vada*) koos ülejäänud *Tipitaka* ja selle kommentaaridega Sri Lankale. Ligi veerand *Dhammapadapāli* värssidest esineb teistes paalikeelsetes *Tipitaka* suttades. Osad värssid sisalduvad ka muudes India religioossetes tekstides, nagu nt *Mahābhārata*, mistõttu vaadeldakse *Dhammapadapāli*’t kui avaramat tarkuse õpetuste kogumikku. Dhammaratas värssi järjekorranumbri ees näitab, kas antud värss on paalikeelsest algtekstide kogumikust leitav tervikuna, poolikuna või pole leitav.

Dhammapadapāli on tuntuim Buddha õpetuste kogumik, mida enamik Sri Lanka munkasid ja nunnasid

teavad peast. Kuna *Dhammapadapāli* koondab õpetusi eetikast, meelerahust, arukusest jms, mis kõnetavad ka ilmalikke ning teadlasi, pole selle populaarsuse põhjust raske leida. Atraktiivsust lisavad ka värssides sisalduvad metafoorid ja poeetilised kaunistused, mis aitavad avada dhamma sügavat tähendust.

Dhammapadapāli on kirjutatud Vana-India kirjandus-traditsiooni kuuluvas nelja- ja kuuerealiste stroofide vormis, kus ridade pikkuseks on 8 või 11 silpi. Taoline rütmiline piirang nõudis sõnade leidmist, mis sobituksid täpselt ridade silpide arvuga. Selle tulemusena esineb *Dhammapadapāli* algtekstides haruldasi paalikeelseid sõna- ja täheühendeid, millest osad on raskesti tõlgitavad või lausa tõlkimatud. Võttes eeltoodule lisaks arvesse eesti keelde tõlkimise nõudeid – sh terminoloogiline täpsus ja järjepidevus, ajaloolise ja kultuurilise konteksti kaasamine, sihtgrupi teadmiste arvestamine, tõlke arusaadavuse, mitmetähenduslikkuse, epigrammilise ja vihjelise olemuse mõistmine ning õige tõlgendamine – saab selgeks, et *Dhammapadapāli* lõplik tõlge on äärmiselt keeruline. Sel põhjusel on kasulik lugeda teisigi tõlkeid ning võrrelda nende erinevaid rõhuasetusi ja varjundeid, jõudmaks ise iga värsi pakutud tõe täieliku mõistmiseni.

Dhp 13

Paaride grupp

Dhp 1.-20.

Paaride grupp

1. Dhammade eel käib meel,
[dhammad on] meele juhitud, meele loodud.
Kes räägib või tegutseb
pahelise meelega,
sellele järgneb dukkha
nagu ratas vankrit vedavale jalale. Dhp 1.
2. Dhammade eel käib meel,
[dhammad on] meele juhitud, meele loodud.
Kes räägib või tegutseb
puhta meelega,
sellele järgneb önn
nagu kaasaskäiv vari. Dhp 2.
3. „[Ta] sõimas mind, lõi mind,
võitis mind, röövis mind“ -
kes nii mõtlevad,
nende vaen ei vaibu. ☸ Dhp 3.
4. „[Ta] sõimas mind, lõi mind,
võitis mind, röövis mind“ -
kes nii ei mõtle,
nende vaen vaibub. ☸ Dhp 4.
5. Tõepoolest, siin [maailmas] ei vaibu
vaen kunagi vaenus,
vaid vaibub vaenu puudumises -
see on igavene dhamma. ☸ Dhp 5.

Paaride grupp

Dhp 1.-20.

6. Kuid paljud ei mõista
[et peame] end siin [maailmas] ohjama. ☸ Dhp 6.
Aga need, [kes] siin [maailmas seda] mõistavad,
vaigistavad seeläbi tülid.
7. Meeldiva vaatlemises viibija,
[kelle] võimed [on] ohjamata,
ja [kes on] söömisel mõõdu, -
loid [ning] madala energiaga -
sellest, tõepoolest, saab Surm jagu,
nagu tuul jõuetust puust. Dhp 7.
8. Ilutuse vaatlemises viibija,
[kelle] võimed [on] hästi ohjatud
ja [kes on] söömisel mõõdukas,
[kel on] usk, otsusekindlus [ning] energilisus -
sellest, tõepoolest, Surm jagu ei saa,
nagu ka tuul kivisest mäest. Dhp 8.
9. Tulvadega, taltumata
ja tõest eemaldunud
kollase rüü kandja -
tema ei vääri kollast [rüüd]. ☸ Dhp 9.
10. Kuid kes on tulvad hüljanud,
kõlbeline, hästi rahunenud,
ega ole tõest eemaldunud,
tema, tõepoolest, väärrib kollast [rüüd]. ☸ Dhp 10.

Paaride grupp

11. [Kes] mitteolemust peavad olemuseks ja olemust näevad mitteolemusena, need ei avasta olemust valede mõtete pärusmaal. Dhp 11.
12. [Kes] teavad olemust [kui] olemust ja mitteolemust [kui] mitteolemust, need avastavad olemuse õigete mõtete pärusmaal. Dhp 12.
13. Nagu vihm tungib halva rookatusesega majja, nõnda tungib kirg arendamata teadvusesse. ☸ Dhp 13.
14. Nagu vihm ei tungi hea rookatusesega majja, nõnda ei tungi kirg hästi arendatud teadvusesse. ☸ Dhp 14.
15. Siin[ilmas] kurvastab [ja] seal[ilmas] kurvastab, igal pool kurvastab kurja teinu. Ta kurvastab, ta [on] löödud, nähes enda ebapuhtaid tegusid. Dhp 15.
16. Siin[ilmas] rõõmustab [ja] seal[ilmas] rõõmustab, igal pool rõõmustab pälvimuslikult käitunu. Ta rõõmustab, ta väga rõõmustab, nähes enda puhtaid tegusid. Dhp 16.

Paaride grupp

Dhp 1.-20.

17. Siin[ilmas] kahetseb [ja] seal[ilmas] kahetseb, igal pool kahetseb kurja teinu. [Ta mõtleb:] „Olen teinud kurja“, [ja] kahetseb. Rohkemgi [veel] kahetseb [ta], [olles] läinud halba uude sündi. Dhp 17.
18. Siin[ilmas] rõõmustab [ja] seal[ilmas] rõõmustab, igal pool rõõmustab pälvimusi teinu. [Ta mõtleb:] „Olen käitunud pälvimuslikult“, [ja] rõõmustab. Rohkemgi [veel] rõõmustab [ta], [olles] läinud heasse uude sündi. Dhp 18.
19. Palju ka ei retsiteeriks [ta] pühakirju, hooletu mees ei ela nende kohaselt; nagu teiste lehma loendav lehmakarjus – [tema] osaks pole erakuelu. Dhp 19.
20. Aga kui [ta ka] vähe retsiteerib pühakirju, kuid elab tões ja dhamma kohaselt, kire, viha ning pettekujutluse hüljanult, õigete teadmiste ja hästi vabanenud teadvusega, sellesse ja teise [ilma] klammerdumata – siis on tema osaks erakuelu. Dhp 20.

Paaride grupi lõpp.

Dhp 25

Hoolikuse grupp

Dhp 21.-32.

Hoolikuse grupp

1. Hoolikus [on] tee surmatusse, hooletus [on] tee surma. Hoolikad ei sure, need, kes [on] hooletud, [on] nagu surnud. ☸ Dhp 21.
2. Nõnda hoolikust läbinisti mõistnud targad rõõmustavad hoolikuses, [ja] pühenduvad arijate pärusmaale liikumisele. Dhp 22.
3. Need, visad džhaaid, järjepidevalt [ja] jõuliselt pingutajad – [need] arukad puudutavad nibbaanat, kõrgeimat ikete rahunemist. Dhp 23.
4. Pingutava, teadliku, puhaste tegude [ja] rahuliku käitumisega, tajusid ohjava [ning] dhammas elava hoolika maine kasvab. Dhp 24.
5. Pingutuse, hoolikuse, meele ohjeldamise ja mõõdukusega rajagu arukas saar, mida üleujutus ei uputa! Dhp 25.
6. Vähearukad, lapsikud inimesed toimivad hooletult, arukas aga hoiab hoolikust nagu suurimat rikkust. ☸ Dhp 26.

Hoolikuse grupp

Dhp 21.-32.

7. Ärge ühinege hooletusega, naudinguga, armastusega ega lähedusega! Ainult hoolikas džhaanaja saavutab tõepoolest suure õnne! ☸ Dhp 27.
8. Hoolikusega hooletuse eemaldanud tark, tõusnud leinatuse tarkuse kindlusesse, näeb leinavaid inimesi nagu mäelseisja, kes vaatleb lapsikuid inimesi all tasandikul. Dhp 28.
9. Hoolikuse läbi sai Maghavā ülimaks deevaks. Hoolikust ülistatakse, hooletust aga laidetakse alati. Dhp 29.
10. Hoolikuse läbi sai Maghavā ülimaks deevaks. Hoolikust ülistatakse, hooletust aga laidetakse alati. Dhp 30.

Hoolikuse grupp

11. Hoolikusele pühendunud Dhp 31.
[ja] hooletuses ohtu nägev bhikkhu
läheb edasi nagu tuli,
põletades kõik köidikud,
[nii] väikesed [kui] suured.
12. Hoolikusele pühendunud Dhp 32.
ja hooletuses ohtu nägev bhikkhu
pole suuteline tagasi langema,
kuna [on] nibbaana vahetus läheduses.

Hoolikuse grupi lõpp.

Dhp 42

Teadvuse grupp

Dhp 33.-43.

Teadvuse grupp

1. Kõikuva, muutliku, raskesti valvatava ja raskesti ohjatava teadvuse ajab tark sirgeks nagu nooletegitaja noole. Dhp 33.
2. Nagu vesisest kodust kuivale heidetud kala viskleb see teadvus, et pääseda Surma võimu alt. Dhp 34.
3. Raske on ohjata kiiret naudinguisse laskumist. Teadvuse taltsutamine on hea, ohjeldatud teadvus toob õnne. Dhp 35.
4. Väga raskesti nähtav, väga peen on erinevatesse naudinguisse laskuv [teadvus]. Arukas peab teadvust valvama. Kaitstud teadvus toob õnne. Dhp 36.
5. Kes elavad koopas [ja] ohjavad kaugustesse püüdlevat, üksi ekslevat, kehatut teadvust, need pääsevad Surma kammitaist. Dhp 37.
6. Ebakindla teadvusega, õiget dhammat teadmata, usuta [ja] tarkuseta ei saa täiuslikuks. Dhp 38.

Teadvuse grupp

Dhp 33.-43.

7. Lekkimatu teadvusega [ja] hämminguta teadvusega, pälvimused [ning] kurja ületanud ärkvelolijal pole hirmu. Dhp 39.
8. Saanud aru, [et] see keha on kui habras anum, [ning] kujundanud selle teadvuse kui [kõiki sissepääse valvava] linna, ründa tarkuse relvaga Surma, ja kaitse võidetut kiindumusega. Dhp 40.
9. Tõepoolest, see keha lamab peagi maas, hüljatud [ja] teadvuseta, kui kasutu puunott. Dhp 41.
10. Mida iganes teeks vaenlane vaenlasele või ka vihkaja vihatavale, valesti suunatud teadvus teeb talle rohkem kurja. ☸ Dhp 42.
11. Mida iganes ei teeks ema ja isa või teised sugulased head, õigesti suunatud teadvus teeb talle rohkem head. Dhp 43.

Teadvuse grupi lõpp.

Dhp 46

Lille grupp

Dhp 44.-59.

Lille grupp

1. Kes uurib läbi selle maailma ja Yama maailma ühes deevadega? Kes mõistab hästi õpetatud dhammavärssi, nagu oskuslik, kes nopib lille? Dhp 44.
2. Öppija uurib läbi selle maailma ja Yama maailma ühes deevadega. Öppija mõistab hästi õpetatud dhamma värssi, nagu oskuslik, kes nopib lille. Dhp 45.
3. Keha vahutaolisusest aru saanu ja selle pettlikku olemust mõistnu lõikab läbi Surma lilleotstega nooled, [ning] läheb surmakuningale nähtamatusse. Dhp 46.
4. Tõepoolest, vaid lilli koguva, kiinduva meelega inimese viib surm ära nagu üleujutus magava küla. Dhp 47.
5. Tõepoolest, vaid lilli koguvast, kiinduva meelega, naudingutest mitterahuldavast inimesest saab Lõputegija võitu. Dhp 48.
6. Nagu nektarit joonud mesilane jätab lahkudes lille värvi [ja] lõhna kahjustamata, nõnda peaks tark mees külas kõndima. Dhp 49.

Lille grupp

Dhp 44.-59.

7. Ära [vaata] teise puuduseid ega teise tehtut ja tegemata jäetut, vaata ainult omaenda tehtut ja tegemata jäetut. Dhp 50.
8. Nagu ilus lill, värviline, [kuid] lõhnata, on viljatu hästiräägitud kõne, mida ei järgita. Dhp 51.
9. Nagu ilus lill, värviline [ja] lõhnav, on viljakas hästiräägitud kõne, mida järgitakse. ☸ Dhp 52.
10. Nii, nagu lillekimbust saab punuda palju vanikuid, nõnda saab sündinud surelik teha palju oskuslikku. Dhp 53.
11. Ei lille, sandli, tagaara ega jasmiini lõhn kandu vastutuult. Aga tõelike lõhn kandub vastutuult, tõeliku mehe lõhn kandub igas suunas. ☸ Dhp 54.
12. Sandel või tagaara, lootos ja jasmiin – neist sündinud lõhnad ületab kõlbluse lõhn. Dhp 55.

Lille grupp

13. Nõrk on see tagaara
ja sandli lõhn,
kuid kõlbluse lõhn on ülim,
see kandub deevadenigi. Dhp 56.
14. Kes [on] kaitstud kõlblusega,
elavad hoolikuses,
[ning on] õigete teadmiste [kaudu] vabanenud,
[nende juurde] Surm teed ei leia. Dhp 57.
15. Nii nagu suure tee äärde
kuhjatud mustuse hunnikust
sirgub hea lõhnaga
meelt rõõmustav lootus, Dhp 58.
16. nõnda särab mustuses olendite ja
pimeduses olevate tavainimeste [seas]
suure sära [ja] tarkusega
Õigestimõistnu õpilane. Dhp 59.

Lille grupi lõpp.

Dhp 71

Lapsiku grupp

Dhp 60.-75.

Lapsiku grupp

1. Öö [on] pikk ärkvelolijale, joodžana [on] pikk väsinule, sansaara [on] pikk lapsikule, kes ei tea õiget dhammat. Dhp 60.
2. Kui rändaja ei leia paremat [või] endaga võrdset, siis peaks ta kindlasti üksi rändama. Lapsikuga ei saa olla sõprust. Dhp 61.
3. „Mul on pojad, mul on varandus“, muretseb lapsik. Tõepoolest, [ta] pole endagi oma. Kuis siis pojad? Kuis siis varandus? Dhp 62.
4. Oma lapsikust teadev lapsik on just nagu tark, aga tarkusega uhkustavat lapsikut võib tõepoolest lapsikuks nimetada. Dhp 63.
5. Kui lapsik ka terve elu targaga koos on, ei mõista ta dhammat, nagu ka lusikas supi maitset. Dhp 64.
6. Kui arukas targaga vaid hetke koos on, mõistab ta dhammat kiiresti, nagu ka keel supi maitset. Dhp 65.

Lapsiku grupp

Dhp 60.-75.

7. Lapsikud ja arutud käituvad endaga mittesõbralikult, tehes kurje tegusid, millel on mõrud viljad. ☸ Dhp 66.
8. See tegu, mille tegemist palavalt kahetsetakse ja mille vilju võetakse vastu pisarsilmil nuttes, pole hästi tehtud. ☸ Dhp 67.
9. See tegu, mille tegemist palavalt ei kahetseta ja mille vilju võetakse vastu rõõmu ning heameelega, on hästi tehtud. ☸ Dhp 68.
10. „Mesi!“ mõtleb lapsik, kuni kuri tegu pole küpsenud. Kui kuri tegu on aga küpsenud, siis langeb lapsik kannatusse. Dhp 69.
11. Kuust kuusse võib lapsik süüa toitu vaid rohulible otsa [jagu], siiski pole ta väärt kuueteistkümnendikkugi dhammat mõistnust. Dhp 70.
12. Ei tõesti tehtud kuri tegu koheselt [vilja kannal], nagu piimgi ei hapne [hetkega]; hõõgudes järgneb see lapsikule, nagu tuhaga kaetud tuli. Dhp 71.

Lapsiku grupp

13. Tõepoolest, ainult tuntuusest
lapsikule kasu ei sünni;
see hävitab lapsikus puhtama poole
ning purustab [tema] pea. Dhp 72.
14. Lapsikus võib areneda tahtmine
bhikkhude austuse ja lugupidamise,
eluruumide, ülemvõimu,
ning teiste hõimude austuse järele. Dhp 73.
15. „Arvaku mõlemad,
nii majaomanikud kui koduhüljanud,
et mina tegin seda!
Sõltugu nende kohustused
ja kohustuste puudumine
ainult minu tahtest!”
mõtleb lapsik,
ning tema igatsus ja uhkus kasvavad. Dhp 74.
16. Tõepoolest, erinevad [on] saamise,
erinevad nibbaanasse viivad põhjused.
Sellest täielikult aru saanud
bhikkhut, Mõistnu õpilast,
ei rõõmusta austamine,
[vaid] erakluses harjutamine. Dhp 75.

Lapsiku grupi lõpp.

Dhp 85

Targa grupp

Dhp 76.-89.

Targa grupp

1. Tark, kes ütleb välja sellele, mida peaks nägema, ja noomib [selle eest], mida tuleks vältida, on nagu aare; arukas suhtleb [just] sellise targaga. Selline suhtlemine toob head, mitte kurja. ☸ Dhp 76.
2. Kes manitseb [ja] annab nõu, ning hoiab kurjast eemale, see on tõesti tõelikule kallis, kuid pole kallis mittetõelikule. ☸ Dhp 77.
3. Ära suhtle kurjade sõpradega, ära suhtle madalate inimestega. Suhtle hüveliste sõpradega, suhtle kõrgemate inimestega. Dhp 78.
4. Dhammast rõõmu tundev elab rõõmsalt, puhta meelega. Tarka rõõmustab alati arijate kuulutatud dhamma. Dhp 79.
5. Tõepoolest, niisutajad juhivad vett, nooletegijad painutavad noolevarsi, puusepad painutavad puitu, targad ohjavad ennast. ☸ Dhp 80.

Targa grupp

Dhp 76.-89.

6. Nii nagu tuul ei kõiguta mäge, nõnda ei kõiguta laitused ega kiitused tarku. Dhp 81.
7. Just nagu hägu settides puhastub sügav järv, nõnda puhastuvad ka dhammat kuulnud targad. Dhp 82.
8. Tõepoolest, tõelikud mehed loobuvad [maisest]. Tõelikud ei lobise naudingute nautimisest. Puutudes kokku õnne või dukkhaga, tark ei näita [välja] tõusu ega langust. Dhp 83.
9. Ei enda ega teiste pärast tuleks tahta poega, rikkust või kuningriiki. Ei tuleks tahta dhammata heaolu. Sestap peaks elama kõlbeline tark dhammas. Dhp 84.
10. Vähe [on] inimeste seas neid, kes [on] vastaskaldale läinud. Ülejäänud inimkond jookseb ringi siinpoolsel kaldal. ☸ Dhp 85.
11. Tõepoolest, need, kes õigesti kuulutatud dhammat dhamma kohaselt järgivad, need inimesed ületavad väga raskesti ületatava surmavalla. ☸ Dhp 86.

Targa grupp

12. Hüljanud tumeda dhamma, arendagu tark eredat [dhammat], [olles] läinud kodust kodutusse, eraklusse, mida [on] raske nautida. ☸ Dhp 87.
13. Naudingud hüljanud, omandita, enda teadvuse plekkidest puhastanud tark rõõmustab saavutatu üle. ☸ Dhp 88.
14. Virgumisosade läbi õigesti [ja] hästi arendatud teadvusega, klammerdumisest loobunud, mitteklammerdumisest rõõmu tundvad, plekid eemaldanud, valgustunud – nemad vaibuvad [juba siin] maailmas lõplikult. ☸ Dhp 89.

Targa grupi lõpp.

Dhp 91

Arahandi grupp

Dhp 90.-99.

Arahandi grupp

1. Teekonna lõpetanud leinatule, Dhp 90.
kõigest täielikult vabanenule,
kõikidest kammitsatest loobunule,
pole [kire] palavikku [enam] olemas.
2. Teadlikud püüdlevad. Dhp 91.
Nad ei naudi kodu [elu].
Nagu luiged jätavad järved,
hülgavad [teadlikud] kõik peatuspaigad.
3. Need, kes ei kogu, Dhp 92.
on täielikult teadlikud toidu [olemusest]
[ning on saavutanud] tühjuse ja märgituse, nende
pärusmaaks on vabanemine.
Nii, nagu lindude [lennu]teed taevas,
[nii on ka] nende kulgemist raske mõista.
4. Kes on tulvad täielikult eemaldanud ☼ Dhp 93.
ja toitu mittekiindunud,
[ning on saavutanud] tühjuse ja märgituse,
nende pärusmaaks on vabanemine.
Nii, nagu lindude [lennu]teed taevas,
[on ka] nende [teed] raske mõista.
5. Kes kulgeb rahunenud võimetega, ☼ Dhp 94.
nagu vankrijuht hästi taltsutatud hobustega,
[kes on] hüljanud uhkuse [ja on] tulvadeta –
teda, sellist [arahanti], kadestavad isegi deevad.

Arahandi grupp

Dhp 90.-99.

6. [Kes on] takistusteta, kindel kui maa, Dhp 95.
nagu Indra sammas;
nagu mudast puhastunud tiik –
sellise jaoks pole enam sansaarat.
7. Rahulik on tema meel, ☼ Dhp 96.
rahulik kõne ja ka käitumine;
õiges tarkuses vabanenud –
selline [on] täielikult rahunenud.
8. Usuta ja mittetekkinut teadev, Dhp 97.
ning [kõik] ühendused läbilõiganud mees,
[taas]ilmnematu, ootused hävitanud –
tema [on] tööpoolest ülim inimene.
9. Külas või metsas, ☼ Dhp 98.
orus või mäel –
kus iganes arahant viibib,
on see koht meeldiv.
10. Kus [on] rõõmustavad metsad, ☼ Dhp 99.
[seal] ei rõõmusta rahvas;
seal rõõmustavad kiretud,
kes ei otsi naudinguid.

Arahandi grupi lõpp.

Tuhande grupp

Dhp 100.-115.

Tuhande grupp

1. Ka tuhandest sisutust sõnast
on parem
üks sisukas värss,
mille kuulmine rahustab. Dhp 100.
2. Ka tuhandest sisutust värsist
on parem
üks sisukas värsisalm,
mille kuulmine rahustab. ☸ Dhp 101.
3. Ka sadade sisutute sõnadega
värsside ettekandmisest
on parem üks dhammavärss,
mille kuulmine rahustab. Dhp 102.
4. Tõepoolest, ülim vallutaja pole see,
kes võidab tuhandes lahingus
tuhat meest, vaid see,
kes võidab ühe – iseenda. Dhp 103.
5. Tõepoolest, parem on alistada „mina“,
kui teised inimesed.
„Mina“ ohjanud inimene
tegutseb alati vaoshoitult. Dhp 104.
6. Ei deeva, ei gandhabba,
ega Surm koos Brahmaga
suuda selle isiku võitu
kaotuseks muuta. Dhp 105.

Tuhande grupp

Dhp 100.-115.

7. Kui sada aastat teha
kuust kuusse tuhat ohverdust,
ja vaid üks kord avaldada
hetkekski austust enesearendajale,
[on] see austusavaldus parem,
kui sada aastat ohverdamist. Dhp 106.
8. Kui ka sada aastat metsas tuld teenida,
ja vaid üks kord avaldada
hetkekski austust enesearendajale,
[on] see austusavaldus parem,
kui sada aastat ohverdamist. Dhp 107.
9. Mis iganes ohverdusi või almuseid võiks
pälvimuste otsija maailmas terve aasta
[vältel] ohverdada,
pole see väärt neljandikkugi pälvimustest,
mis saadakse kindlasihiliselt läinule austuse
avaldamisega. Dhp 108.
10. [See, kes] austab kõlbelisi,
ja teenib lakkamatult Auväärseid,
[sel] suurenevad neli dhammat:
eluiga, jume, õnn [ja] jõud. Dhp 109.
11. Ka saja-aastasest
mittekeskenduva kõlbetu elust
[on] parem üks päev
kõlbelise džhaai elust. Dhp 110.

Tuhande grupp

12. Ka saja-aastasest Dhp 111.
mittekeskenduva kehvaarulise elust
[on] parem üks päev
tarkusega džhaai elust.
13. Ka saja-aastasest ☸ Dhp 112.
madala energiaga loiu elust
[on] parem üks päev
energilise ja resoluutse elust.
14. Ka saja-aastasest ☸ Dhp 113.
tekkimist ja lakkamist mittenäinu elust
on parem üks päev
tekkimist ja lakkamist näinu elu.
15. Ka saja-aastasest Dhp 114.
surmatuse teed mittenäinu elust
on parem üks päev
surmatuse teed näinu elu.
16. Ka saja-aastasest Dhp 115.
ülimat dhammat mittenäinu elust
on parem üks päev
ülimat dhammat näinu elu.

Tuhande grupi lõpp.

Dhp 121

Kurjuse grupp

Dhp 116.-128.

Kurjuse grupp

1. Kiirustagu hüveline,
kurja teadvust ohjaku!
Tõepoolest, aeglaselt loob pälvimusi
kurja nautiv meel. Dhp 116.
2. Kui mees tegi kurja,
ärgu tehku [ta] seda ikka ja jälle.
Seda ei tuleks soovida.
Kurja kuhjumine [on] kannatus. Dhp 117.
3. Kui mees tegi pälvimusi,
tehku [ta] seda ikka ja jälle.
Seda tuleks soovida.
Pälvimuste kuhjumine [on] õnn. Dhp 118.
4. Kuri näeb head seni,
kuni [tema tehtud] kurjus pole küpsenud.
Kui kurjus on [aga] küpsenud,
näeb kuri kurja. Dhp 119.
5. Hea näeb kurja seni,
kuni [tema tehtud] hea pole küpsenud.
Kui hea on [aga] küpsenud,
näeb hea head. Dhp 120.

Kurjuse grupp

Dhp 116.-128.

6. Ära mõtle: „Väike kurjus ei tule mulle [tagasi]“. Dhp 121.
Langevad veetilgad täidavad isegi [suure] veeanuma.
Lapsik täitub kurjusega ka siis,
[kui] kogub [seda] vähehaaval.
7. Ära arva: „Väike pälvimus ei tule mulle [tagasi]“. Dhp 122.
Langevad veetilgad täidavad isegi [suure]
veeanuma.
Arukas täitub pälvimustega ka siis,
[kui] kogub [neid] vähehaaval.
8. Nii nagu suure vara [ja] väikese karavaniga Dhp 123.
kaupmees väldib ohtlikke teid,
[ning] nagu elunautija [väldib] mürki,
nõnda tuleks vältida kurja.
9. Haavata käega saab Dhp 124.
mürki peos kanda.
Mürk ei mõju haavata [käele]
ega kurja mittetegijale.
10. Kes solvab pahetut inimest, Dhp 125.
puhast, plekitut meest,
selle lapsiku juurde naaseb kurjus
nagu vastutuult visatud peenike tolm.

Kurjuse grupp

11. Ühed ilmnevad üsas, Dhp 126.
kurja tegijad nirajas,
õiglased lähevad taevasse,
tulvatud vaibuvad lõplikult.
12. Ei taevalaotuses, ei keset ookeani, Dhp 127.
ei mägikoopas [ega kusagil mujal] selles maailmas
[ole] paika,
kus seista kindlalt,
pääsenuna [iseenda] kurjadest tegudest.
13. Ei taevalaotuses, ei keset ookeani, ✪ Dhp 128.
ei mägikoopas [ega kusagil mujal] selles maailmas
[ole] paika,
kus seista kindlalt,
[nii, et] surm ei võidaks.

Kurjuse grupi lõpp.

Dhp 143

Malaka grupp

Dhp 129.-145.

Malaka grupp

1. Kõik värisevad malaka ees, kõik kardavad surma. Kohtle teisi nagu ennast, ära tapa ega põhjusta tapmist! ☼ Dhp 129.
2. Kõik värisevad malaka ees, kõigile on elu kallid. Kohtle teisi nagu ennast, ära tapa ega põhjusta tapmist. ☼ Dhp 130.
3. Olendid naudivad õnne. See, kes [teisi] malakaga kahjustab iseendale õnne otsides, ei saa peale surma õnnelikuks. ☼ Dhp 131.
4. Olendid naudivad õnne. See, kes teisi malakaga ei kahjusta iseendale õnne otsides, saab peale surma õnnelikuks. ☼ Dhp 132.
5. Ära kellegagi räägi karmilt, sellele võidakse vastata samaga. Kannatust, tõepoolest, toob ägestund kõne, [seepeale] võidakse malakaga vastu lüüa. Dhp 133.
6. Kui sa ei võbele enam nagu katkine gong, siis oled jõudnud nibbaanasse; ägestumist [siis] sinus enam ei leidu. Dhp 134.

Malaka grupp

Dhp 129.-145.

7. Nagu malakaga lehmakarjus viib lehma karjamaale, nõnda ka vananemine ja surm viivad olenditelt elu. Dhp 135.
8. Kurja tegu tehes ei mõista lapsik [mida teeb]; kehvaarulist põletavad tema teod [nagu] tuleleegid. ☼ Dhp 136.
9. Kes malakaga lajatab mittekahjustajale ja mitteülekohtusele, see siseneb kiiresti ühte kümnest seisundisse: Dhp 137.
10. rasked tunded, varakaotus, või kehavigastus; raske [kehaline] haigus, või isegi teadvushäire ilmnemine; Dhp 138.
11. või kuninga rõhumine, või ränk süüdistus, sugulaste kaotamine, omandi kaotamine; Dhp 139.
12. või ka maja hävimine tulelõomas. Selline kehvaaruline ilmneb keha hävinemisel nirajas. ☼ Dhp 140.

Malaka grupp

13. Ei alasti kõndimine, ei puntras juuksed, ei muda,
ei paast ega palja maa peal magamine,
ei tolm ja pori ega kükitamispingutus
saa puhastada surelikku, ☸ Dhp 141.
kes pole eemaldanud kõhklust.
14. Kui ta ka ehituna ringi käib, Dhp 142.
[kuid on] rahunenud, ohjatud, kindel, kohustunud,
brahmaliku käitumisega,
[ning] kõikide elusolendite suhtes malaka maha pannud –
[siis] on see braahman, see on erakrändur, see on bhikkhu.
15. Häbist tagasihoitud mees, ☸ Dhp 143.
kus iganes maailmas ta ka asub,
väldib hukkamõistu,
just nagu hea hobune piitsa.
16. Ole nagu hea hobune, kui teda puudutab piits - Dhp 144.
innukas ja pakitsev.
Usu ja kõlbluse, ka energia,
keskenduse ja dhamma analüüsimise,
täiuslike teadmiste ja käitumise ning teadlikkuse läbi
hülga see suur dukkha!
17. Tõepoolest, niisutajad juhivad vett, ☸ Dhp 145.
nooletegijad hõõveldavad noolevarsi,
puusepad hõõveldavad puitu,
targad ohjavad iseennast.

Malaka grupi lõpp.

Vanaduse grupp

Dhp 146.-156.

Vanaduse grupp

1. Kes naerab, kes rõõmustab lakkamatus olemasolutes. Pimedusega kaetud ei otsi valgust. Dhp 146.
2. Vaata seda teadvuse loodud kujutist, kokku kuhjatud, haiglast haavade kogumikku, paljude mõtetega, milles pole ei kestvust [ega] kindlust. ☼ Dhp 147.
3. Mädanev on see keha, habras haiguste pesa. See roiskuv mass laguneb. Tõepoolest, elu lõpeb surmaga. Dhp 148.
4. Need hallid kondid, kui sügisel minema visatud kõrvitsad – kes näeb neis armastust? Dhp 149.
5. Tõepoolest, kuninga kaunid vankrid kuluvad, samuti keha vananeb. Aga tõelike dhamma ei vanane; tõelikud õpetavad seda tõelikele. Dhp 150.
6. Väheõppinud mees vananeb nagu härg – tema liha kasvab, kuid tema tarkus ei kasva. ☼ Dhp 151.

Vanaduse grupp

Dhp 146.-156.

7. Väheõppinud mees vananeb nagu härg – tema liha kasvab, kuid tema tarkus ei kasva. ☼ Dhp 152.
8. Olen palju sünde sansaaras ringi jooksnud otsides, kuid mitte leides maja ehitajat. Ikka ja jälle sündimine [on] dukkha. ☼ Dhp 153.
9. Majaehitaja, oled [läbi]nähtud! [Uut] maja [sa] enam ei ehita! Kõik selle talad [on] purustatud, katusehari hävitatud; teadvus [on] lahustatud, iha lõppemine saavutatud. ☼ Dhp 154.
10. Kes pole elanud brahmalikku elu ega noorena rikkuseid kogunud, hukuvad nagu kaladeta tiigis hauduvad vanad kalakured. Dhp 155.
11. Kes pole elanud brahmalikku elu ega noorena rikkuseid kogunud, lamavad nagu vibust lastud nooled, nuttes taga minevikku. Dhp 156.

Vanaduse grupi lõpp.

Dhp 165

Mina grupp

Dhp 157.-166.

Mina grupp

1. Ennast kalliks pidav
valvaku end hästi valvsalt;
kolmest ühel valvekorral
olgu tark ärkvel. Dhp 157.
2. Iseendas esmalt
sobilik kehtestagu,
seejärel [alles] teisi õpetagu.
Tark ei peaks [olema] ebapuhas. Dhp 158.
3. Käitugu ta ise alati nii,
nagu õpetab teisi.
Tõepoolest, taltunu [on] hästi ohjatud.
Ennast on tõesti raske ohjata. Dhp 159.
4. Mina, tõepoolest [olen] enda kaitsja;
tõesti, kes muu olekski [minu] kaitsja?
Enda hea ohjamisega, tõepoolest, saavutab kaitsja
raskesti saavutatava. Dhp 160.
5. Tõepoolest, enda tehtud [on] kuri,
endast sündinud, endast pärit;
kurjus purustab kehva aruga inimese,
nagu teemant purustab kristalli. Dhp 161.
6. Kes [on] läbinisti halva kõlblusega,
[on] kui saalapuu üle laotunud ronitaim;
too teeb endale sama,
mida vaenlane tahab talle. Dhp 162.

Mina grupp

Dhp 157.-166.

7. Kerge on endale
mittehead ja kasutat teha.
Tõepoolest, ülimalt raske on aga iseendale
head ja kasulikku teha. Dhp 163.
8. Kes põlgab arahantide õpetust
ja arija dhammas elamist,
[on] kehva arukusega
ja valesse vaatesse klammerdunud,
selle teo viljad
[on] nagu ennasthävitaval bambusel. Dhp 164.
9. Tõepoolest, ise tehakse kurja,
ise end määritakse.
Ise [jäetakse] kuri tegemata,
ise end puhastatakse.
Puhtus [ja] ebapuhtus [sõltuvad] endast,
keegi ei saa teist puhastada. Dhp 165.
10. Ärgem jätkem enda [vaimseid] saavutusi hooletusse
teiste [vaimsete] saavutuste [nimel],
[ükskõik] kui suured [need ka poleks].
Ise ülimald teadmisi mõistnu
[püüelgu edasi kuni] tõelises saavutuses kinnistumiseni. Dhp 166.

Mina grupi lõpp.

Dhp 171

Maaailma grupp

Dhp 167.-178.

Maailma grupp

1. Ära järgi madalaid dhammasid!
Ära ela hooletuses!
Ära järgi valesid vaateid!
Ära ole maailma kiindunud! Dhp 167.
2. Tõuse! Ära ole hooletu!
Järgi heasse juhtivat dhammat!
[Õige] dhamma järgija elab õnnelikult
selles maailmas ja [ka] teises. Dhp 168.
3. Harjuta heasse juhtivat dhammat!
Ära harjuta halba juhtivat dhammat!
[Õige] dhamma järgija elab õnnelikult
selles maailmas ja [ka] teises. ☸ Dhp 169.
4. Vaata [maailma] kui mulli,
vaata [seda] kui illusiooni -
nõnda maailma vaadates
Surmakuningas ei näe sind. ☸ Dhp 170.
5. Tule, vaata seda maailma,
[mis] sarnaneb ehitud kuninga vankriga.
Kuhu lapsikud langevad,
[seal] pole klammerdumist mõistnuid. Dhp 171.
6. Kes varem oli hooletu,
kuid hiljem hoolikas,
valgustab seda maailma
nagu pilvedest vabanenud kuu. ☸ Dhp 172.

Maailma grupp

Dhp 167.-178.

7. Kes tehtud kurja teo
katab oskuslikuga,
valgustab seda maailma
nagu pilvedest vabanenud kuu. ☸ Dhp 173.
8. Pime on see maailm,
vähesed näevad [selle] läbi.
Vaid vähesed tõusevad taevasse
[nagu] püünisest vabanenud linnud. Dhp 174.
9. Luiged liiguvad päikese teed,
üleloomuliku jõu [valdajad] liiguvad õhus.
Taiplikud lahkuvad maailmast,
[olles] vallutanud Surma ühes [ta] armeega. Dhp 175.
10. Ühes dhammas üleastunule:
valet rääkivale inimesele,
teispoosel maailmad tagasi lükanule,
pole kurja, [mida ta] ei [võiks] teha. ☸ Dhp 176.
11. Tõepoolest, alatud ei lähe deevade maailma,
lapsikud ei ülista [munkadele] annetamist;
taiplik rõõmustab annetusi tehes,
seetõttu saab ta õnnelikuks [ka] teispoosuses. Dhp 177.
12. Maailma ainuvalitsemisest,
taevasseminekust või
kõikide maailmade ülemvõimust
[on] vooguastunu vili parim. Dhp 178.

Maailma grupi lõpp.

Dhp 181

Buddha grupp

Dhp 179.-196.

Buddha grupp

1. Kelle võit pole kaotatav, Dhp 179.
selle võidetut ei ohusta miski [siin] maailmas.
Kuidas olekski võimalik hävitada sellist mõistnut,
kes viibib lõputu pärusmaa jäljetus vallas?
2. Kelles pole kiindumuste võrku ☸ Dhp 180.
[ega] iha, seda ei vii miski kaasa.
Kuidas olekski võimalik hävitada sellist mõistnut,
kes viibib lõputu pärusmaa jäljetus vallas?
3. Neid, džhaanas kinnistunud taiplikke, Dhp 181.
[ilmalikust] loobunuid, täielikult rahunenuid ja rõõmsaid -
neid kadestavad deevadki,
täielikult mõistnuid, [täielikult] teadlikke.
4. Raske inimeseks saada, Dhp 182.
raske sureliku elu;
raske õiget dhammat kuulda,
raske buddhaks saada.
5. Kõiksugu kurja mittetegemine, ☸ Dhp 183.
oskusliku omandamine,
oma teadvuse puhastamine –
see on buddhade õpetus.
6. Kannatlikkus ja andestamine on ülim askees; ☸ Dhp 184.
vaibumine on ülim – ütlevad buddhad.
Tõepoolest, ei maisehüljanu teisi kahjusta,
[ei] erakrändur ole teistega vaenuk.

Buddha grupp

Dhp 179.-196.

7. Mittesüüdistamine, mittekahjustamine ☸ Dhp 185.
ja vabanemisjuhiste kohane
eneseohjamine,
mõõdukus söömisel ja erakluses elamine,
kõrgema teadvuse taotlemine –
see on buddhade õpetus.
8. Isegi müntide saju Dhp 186.
ei leia naudingud rahu. ☸
Tark teab:
nauding [on] vähese rahuloluga dukkha.
9. Ka taevalikud naudingud ☸ Dhp 187.
ei kõida teda.
Õigestimõistnu järgijat
rõõmustab [vaid] iha hävimine.
10. Tõesti, paljud inimesed otsivad Dhp 188.
hirmust aetuna varjupaika
mägedes, metsades,
hiites, puudes ja pühakodades.
11. Tõepoolest, need varjupaigad pole turvalised, Dhp 189.
need varjupaigad pole ülimad,
need pole varjupaigad,
mis vabastaks kogu dukkhast.

Buddha grupp

12. Kes aga Buddha, dhamma ja sangha kaitse alla [on] läinud, [see] näeb nelja arija tõde õige tarkusega: Dhp 190.
13. dukkha, dukkha tekkimine, dukkha ületamine, ja arija kaheksaosaline tee dukkha rahunemiseks. ☸ Dhp 191.
14. Tööpolest, see varjupaik [on] turvaline, see varjupaik [on] ülim, see varjupaik viib kogu dukkhast vabanemiseni. Dhp 192.
15. Õilis mees on haruldane, ta ei sünni igas kohas. Kus [aga] niisugune tark sünnib, seal hõimu õnn õitseb. Dhp 193.
16. Mõistnu ilmnemine [on] õnn, õige dhamma õpetamine [on] õnn, üksmeelne sangha [on] õnn, üksmeelne askees [on] õnn. Dhp 194.
17. Kes austab austuse väärilisi, mõistnuid ja ka nende õpilasi, kes on tõkked ületanud ning võitnud leina ja kurbuse, ☸ Dhp 195.

Buddha grupp

Dhp 179.-196.

18. kes austab selliseid, [kire tule] kustutanud kartmatuid, selle pälvimusi pole võimalik loendada ei nii- ega naapidi. ☸ Dhp 196.
- Buddha grupi lõpp.

Dhp 201

Önne grupp

Dhp 197.-208.

Õnne grupp

1. [Me] elame tõesti väga õnnelikult,
[kes me] vihkamiseta [elame] vihkajate [seas].
Vihkavate inimeste [seas]
elame [me] vihkamiseta. Dhp 197.
2. [Me] elame tõesti väga õnnelikult,
[kes me] haigusteta [elame] haigete [seas].
Haigete inimeste [seas]
elame [me] haigusteta. Dhp 198.
3. [Me] elame tõesti väga õnnelikult,
[kes me] ahnuset [elame] ahnete [seas].
Ahnete inimeste [seas]
elame [me] ahnuset. Dhp 199.
4. [Me] elame tõesti väga õnnelikult,
kes me midagi ei oma. ☼ Dhp 200.
[Me] saame söönuks rõõmust,
nagu hiilgavad deevad.
5. Võit tekitab vihkamist, ☼ Dhp 201.
võidetu elab dukkhas.
Rahunenult [ja] õnnes elab
võidust ja kaotusest loobunu.
6. Pole kirega võrdset tuld, Dhp 202.
pole vihaga võrdset pahet,
pole [klammerdumise] kogumikega võrdset dukkhat,
pole rahust kõrgemat õnne.

Õnne grupp

Dhp 197.-208.

7. Nälg [on] ülim haigus,
moodustised [on] ülim dukkha –
[kes] teab seda olemasolule vastavalt,
[selle jaoks on] nibbaana ülim õnn. Dhp 203.
8. Haiguste puudumine [on] ülim vara, ☼ Dhp 204.
rahulolu [on] ülim rikkus,
usaldus [on] ülim sugulane,
nibbaana [on] ülim õnn.
9. Erakluse maitsest ☼ Dhp 205.
ja rahunemise maitsest joobunu
on hirmuta ja kurjuseta,
[tema] maitseb dhammarõõmu jooki.
10. Suurepärane [on] näha arijaid, Dhp 206.
õnn on nende seas viibida.
Lapsikute mITTenägemine
oleks igavene õnn.
11. Tõepoolest, lapsikute seas elamine [toob] Dhp 207.
kauakestvat kurbust,
lapsikuga kooselu [on] dukkha,
[just nagu elaks] kogu aeg sõbrata.
Kuid arukaga kooselu [on] õnn,
nagu ka [kallite] sugulastega kohtumine.

Õnne grupp

12. Seepärast järgi seda paljukuulnud vankumatut tarka,
seda kõlblusrakmeis vaimse eluviisiga arijat,
seda, väga arukat, tõelikku meest, Dhp 208.
nagu kuu järgib tähtede teed.

Õnne grupi lõpp.

Meeldiva grupp

Dhp 209.-220.

Meeldiva grupp

1. Sidudes ennast püüdlusega, millega ei tuleks siduda, ja mitte sidudes ennast püüdlusega, millega tuleks siduda, loobutakse [tõelisest] heaolust. Meeldiva järele haaraja kadestab end [vabanemispüüdlusega] sidunut. Dhp 209.
2. Ära ühine meeldivaga, [ega] ealeski ebaseeldivaga. Meeldiva mittedägemine [on] dukkha, [nagu] ka ebaseeldiva nägemine. Dhp 210.
3. Sestap ära pea [midagi] meeldivaks, meeldivast lahkusolek [on] tööpoolest valus. Pole kammitsaid sellel, kes on meeldivast ja ebaseeldivast vaba. Dhp 211.
4. Meeldivast sünnib lein, meeldivast sünnib hirm. Meeldivast vabanenul pole leina, kust siis hirm? Dhp 212.
5. Armastusest sünnib lein, armastusest sünnib hirm. Armastusest vabanenul pole leina, kust siis hirm? Dhp 213.

Meeldiva grupp

Dhp 209.-220.

6. Kiindumusest sünnib lein, kiindumusest sünnib hirm. Kiindumusest vabanenul pole leina, kust siis hirm? Dhp 214.
7. Naudingust sünnib lein, naudingust sünnib hirm. Naudingust vabanenul pole leina, kust siis hirm? Dhp 215.
8. Ihast sünnib lein, ihast sünnib hirm. Ihast vabanenul pole leina, kust siis hirm? Dhp 216.
9. Kõlbeline, nägemise saavutanud, dhammas püsiv töö teadja, kes teeb ise, mida vaja teha – teda peavad inimesed kalliks. Dhp 217.
10. [Kes] soovib kirjeldamatut, on avardunud meelega ja naudingutega mitteköidetud teadvusega – [seda] nimetatakse vastuoolu minejaks. Dhp 218.
11. Pikalt kaugel võõrsil elanud mehe saabudes ☸ Dhp 219. [on] tema sugulased, sõbrad ja kaaslased õnnelikud ning rõõmustavad tema turvalise tagasijõudmise üle.

Meeldiva grupp

12. Samamoodi võtavad sellest ilmast teise läinu vastu varasemalt tehtud pälvimused, nagu äsjasaabunud kalli sugulase.

⊗ Dhp 220.

Meeldiva grupi lõpp.

Viha grupp

Dhp 221.-234.

Viha grupp

1. Kes [on] vihast loobunud, uhkuse hüljanud, ☸ Dhp 221.
kõik köidikud ületanud,
nimesse [ja] vormi mitteklammerdunud,
kel pole enam midagi,
[see] ei saa langeda dukkhasse.
2. See, kes tõepoolest üleskerkinud viha Dhp 222.
rappuvat vankrit vaos hoiab -
seda nimetan ma vankrijuhiks.
Ülejäänud inimesed hoiavad vaid ohje.
3. Viha [on] võidetav vihatusena, ☸ Dhp 223.
headusetus [on] võidetav headusega,
ihnus [on] võidetav annetamisega
[ja] vale tõe rääkimisega.
4. Räägi tõtt, ära vihasta, Dhp 224.
kui palutakse,
anna, kasvõi pisutki -
need kolm omadust
viivad deevade juurde.
5. Vägivallatud, lakkamatult Dhp 225.
keha ohjavad targad
jõuavad surmatusse,
kus pole leina.

Viha grupp

Dhp 221.-234.

6. Alati ärksa, Dhp 226.
päeval ja ööl treeniva,
nibbaanasse kaldunu
tulvad lähevad looja.
7. Atula, see [on] ammusest ajast, Dhp 227.
see pole vaid kaasajal nii.
Laidetakse vaikselt istujat,
laidetakse palju rääkijat,
ja laidetakse mõõdukalt rääkijat.
Maailmas pole mittelaidetavat.
8. Pole olnud, ei tule, Dhp 228.
ega ole praegugi
inimest, keda ainult laidetakse
või ainult kiidetakse.
9. Keda teadjad kiidavad, Dhp 229.
olles päevast päeva põhjalikult uurinud,
[seda], veatu käitumisega arukat,
tarkuse [ja] kõlbluse väljaarendanut,
10. [kes on] kui Džambu [jõe kullast valmistatud] ehe -
kes [oleks] vääriline laitma [sellist arijat]?
Teda ülistavad isegi deevad, ☸ Dhp 230.
[Teda] ülistab isegi Brahma.

Viha grupp

11. Valva keha raevukuse [eest]! Dhp 231.
Olgu keha ohjatud!
Loobu halvast kehalisest käitumisest,
harjuta head kehalist käitumist!
12. Valva kõne raevukuse [eest]! Dhp 232.
Olgu sõnad ohjatud!
Loobu halvast kõnelisest käitumisest,
harjuta head kõnelist käitumist!
13. Valva meelt raevukuse [eest]! ☸ Dhp 233.
Olgu meel ohjatud!
Loobu halvast meelelisest käitumisest,
harjuta head meelelist käitumist!
14. Keha ohjanud targad, Dhp 234.
ka kõne ohjanud [targad],
[ning] meele ohjanud targad -
nemad [on] tõesti hästi põhjalikult ohjatud.

Viha grupi lõpp.

Dhp 239

Mustuse grupp

Dhp 235.-255.

Mustuse grupp

1. Sa oled nagu koltunud leht,
ja ka Yama mehed [on] sinu [kaasavõtmiseks] saabunud.
[Sa] seisad surma suus
ja teemoonaks pole sul midagi [kaasa võtta]. Dhp 235.
2. Tee iseendale saar,
püüdle usinalt, ole tark!
Mustuse eemaldanud rüvetu
jõuab taevalikule arija tasandile. Dhp 236.
3. Peagi oled jõudmas eluea lõppu ja
oled lähenemas Yama'ga kohtumisele.
Enne kohalejõudmist pole sul puhkepaika
ja teemoonaks pole sul midagi [kaasa võtta]. Dhp 237.
4. Tee iseendale saar,
püüdle usinalt, ole tark!
Mustuse eemaldanud rüvetule
ei saabu enam uut sündi [ega] vananemist. Dhp 238.
5. Arukas [puhastab] end
mustusest järk-järgult,
vähehaaval, hetkest-hetkesse,
nagu sepp puhastab hõbedat. ☸ Dhp 239.
6. Nagu rooste sööb rauda,
millest rooste on tekkinud,
nõnda juhivad tarvikutega liialdava [bhikkhu]
tema enda teod halba uude sündi. ☸ Dhp 240.

Mustuse grupp

Dhp 235.-255.

7. Mittekordamine määrib mantrad,
korratus määrib majad,
laiskus määrib ilu,
hooletus määrib valvuri. ☸ Dhp 241.
8. Halb käitumine määrib naise,
ihnus määrib annetaja.
Tõepoolest, kurjad dhammad määrivad
nii selles kui ka teises maailmas. ☸ Dhp 242.
9. Mustuste mustus on
mitteteadmine - [see on] ülim mustus.
Kõrvaldage see mustus,
olge mustuseta, bhikkhud! ☸ Dhp 243.
10. Kerge [on] elada häbitul,
kaak-kangelasel, solvajal,
hooplejal ja hoolimatul,
kerge [on] elada ebapuhtal. Dhp 244.
11. Kuid raske [on] elada häbi[võimelisel],
lakkamatult puhtust otsijal,
avatul ja hoolival,
puhta eluviisiga [tõe] nägijal. Dhp 245.
12. Kes tapab elusolendeid,
räägib valet,
võtab maailmas mitteantut
[ja] läheb teise naisega, ☸ Dhp 246.

Mustuse grupp

13. joob alkohoolseid jooke
ikka ja jälle, see mees,
siin, selles maailmas,
juurib välja oma juure. ☸ Dhp 247.
14. Tea seda, mees:
kurjad dhammad
[on] ohjamatud!
Ärgu ahnus ega valed dhammad
paisaku [sind] kauakestvasse kannatusse! Dhp 248.
15. Tõepoolest, inimesed annetavad
vastavalt usule [ja] vastavalt rahulolule.
Kes kadestab teiste jooki [või] sööki,
see ei saavuta keskendust
ei päeval ega öösel. Dhp 249.
16. Aga see, kes [on kadeduse] eemaldanud,
[selle] juure hävitanud [ja] väljajuurinud,
see, tõepoolest, nii päeval kui öösel
saavutab [õige] keskenduse. Dhp 250.
17. Pole kirega võrdset tuld,
pole vihaga võrdset haaret,
pole pettekujutlusega võrdset võrku,
pole ihaga võrdset jõge. Dhp 251.

Mustuse grupp

Dhp 235.-255.

18. Teiste vead on kergesti nähtavad,
enda [vigu on] aga raske näha. ☸ Dhp 252.
Tõepoolest, teiste vead sõelutakse välja nagu aganad,
omi aga varjatakse,
nagu petis [varjab] ebaõnnestunud heiteid.
19. [Kes] teiste vigu nähes
tajub pidevalt ärritust,
selle tulvad suurenevad. Dhp 253.
Tema [on] kaugel tulvade lõppemisest.
20. Nii nagu taevas pole teed,
pole väljaspool [sanghat tõelist] erakrändurit. Dhp 254.
Inimesi rõõmustavad illusioonid,
tathaagatad [on] illusioonidest vabad.
21. Nii nagu taevas pole teed,
pole väljaspool [sanghat tõelist] erakrändurit. Dhp 255.
Moodustised pole igavesed,
mõistnutes pole häiritust.

Mustuse grupi lõpp.

Dhammas püsija grupp

Dhp 256.-272.

Dhammas püsija grupp

1. Ei ole dhammas püsija see, kes kiirustades hindab õigeks. Tark uurib mõlemat: nii õiget kui mitteõiget. Dhp 256.
2. [Kes] kiirustamata, dhamma kohaselt [ja] erapooletult hindab teisi, seda arukat dhamma kaitsjat nimetatakse dhammas püsijaks. Dhp 257.
3. Ei see ole tark, kes palju räägib. Rahulikku, vaenutut [ja] hirmutatut nimetatakse targaks. Dhp 258.
4. Mitte seepärast pole ta dhamma hoidja, et palju räägib. See [kes] küll [dhammat on] vähe kuulnud, kuid vaatleb kehas dhammat, see, tõepoolest, [on] dhamma hoidja, see [on] dhammas hoolikas. Dhp 259.
5. Ei see ole vanem, kel pea [on] hall. Kes [vaid] ealiselt [on] vana, [teda] nimetatakse kasutult vananenuks. Dhp 260.

Dhammas püsija grupp

Dhp 256.-272.

6. Kelles [on aga] tõde ja dhamma, vägivallatus, vaoshoitus [ja] taltumus, seda tarka, [kes] tõepoolest [on] mustused kõrvaldanud, [teda] nimetatakse vanemaks. ☸ Dhp 261.
7. Ei rohkessonalisus ega lootoslik jume [tee] meest suurepärase kehastuseks, [kui ta] on kade, ihne [ja] petlik. Dhp 262.
8. Kuid see, kes [on kadeduse, ihnuse ja petlikkuse] läbi lõiganud, [nende] juured hävitanud [ja] väljajuurinud, seda, viha kõrvaldanud arukat nimetatakse suurepärase kehastuseks. Dhp 263.
9. Ei raseeritud pea tee erakränduriks [õiget dhammat] mittejärgivat valskuse rääkijat. Kuidas igatsusse ja ahnusesse langenu saaski olla erakrändur? Dhp 264.
10. See, kes vaigistab kogu kurja, [nii] väikese [kui] suure, [seda], kurjuse tõepoolest vaigistanut, nimetatakse erakränduriks. Dhp 265.
11. Ei teistelt [almuste] kerjamine tee kedagi bhikkhuks. Bhikkhu pole see, kes järgib igat dhammat. ☸ Dhp 266.

Dhammas püsija grupp

12. Kes iganes [on] pälvimuse ja kurja kõrvaldanud, käitub brahmalikult, [ning] elab maailma [olemust] mõistes, teda, tõepoolest, nimetatakse bhikkhuks. ☸ Dhp 267.
13. Vaikimine ei tee targaks hämmingus mitteteadjat. Aga kes kaalutledes valib, see tark saab parima. Dhp 268.
14. Tark väldib igasugust kurja, sellepärast tark ongi tark. Mõlema maailma teadjat - seda nimetatakse targaks. Dhp 269.
15. Ei see ole arija, kes [on] elusolenditega vägivaldne; kõikide elusolendite suhtes mittevägivaldset nimetatakse arijaks. Dhp 270.
16. Tõepoolest, ärgu üksnes kõlblusreeglid, rohke [dhamma] kuulamine või ka keskenduse saavutamine, eraldatud elupaik või Dhp 271.
17. loobumisõnne puudutus, [ega] mittetavainimestega läbikäimine, põhjustagu bhikkhus rahulolu [seni], kuni [ta] pole saavutanud tulvade lakkamist. Dhp 272.

Dhammas püsija grupi lõpp.

Dhp 288

Tee grupp

Dhp 273.-289.

Tee grupp

1. Teedest parim [on] kaheksaosaline, Dhp 273.
tõdedest neli värssi,
dhammadest parim [on] kiretus
ja kahejalgsetest nägija.
2. Vaid see [on õige] tee, muud ei ole Dhp 274.
nägemise puhastamiseks.
Sisenege sellesse!
See petab Surma ära!
3. Tõepoolest, sellesse sisenedes Dhp 275.
teed sa dukkhale lõpu.
Kuulutanud [olen] teile ma [seda] teed,
[olles] mõistnud noole eemaldamist.
4. Te peate ise püüdlema, Dhp 276.
tathaagatad [on ainult tee] kuulutajad.
[Teele] sisenenud džhaaid
vabanevad Surma köidikutest.
5. „Kõik moodustised [on] püsitud.“ ☸ Dhp 277.
Kes seda tarkusega näeb,
see tüdineb dukkhast –
see on puhastumise tee.
6. „Kõik moodustised [on] dukkha.“ ☸ Dhp 278.
Kes seda tarkusega näeb,
see tüdineb dukkhast –
see on puhastumise tee.

Tee grupp

Dhp 273.-289.

7. „Kõik dhammad [on] minatud.“ ☸ Dhp 279.
Kes seda tarkusega näeb,
see tüdineb dukkhast –
see on puhastumise tee.
8. Pingutuseks sobilikul ajal mittepingsutav, Dhp 280.
noor [ja] tugev, [kuid] laisapoolne,
mõtetest kurnatud meelega, uimane
[ja] loid ei leia tarkuse teed.
9. Kõne valvates, meelt hästi talitsedes Dhp 281.
ja kehaga mitteoskuslikult käitumata –
sel moel kolme kammateed puhastades
teosta Nägija kuulutatud tee!
10. Tõesti, pühendumisest sünnib mõistmine Dhp 282.
[ja] pühendumise puudumisest mõistmise kadumine.
Teades neid kahte ristteed –
olemasolu ja mitteolemasolu,
peaksid endas rajama selle,
mis mõistmist kasvataks.
11. Raiu maha mets, mitte puu. Dhp 283.
Metsast sünnib hirm.
Metsa ja metsaalusegi maha raiunud
bhikkhu on metsatu.

Tee grupp

12. Tõepoolest, kuni metsaaluse väiksemgi Dhp 284.
võrse mehe kirest naise vastu pole maha raiutud,
nii kaua on meel seotud
nagu piima imev vasikas emaga.
13. Lõika läbi oma kiindumused, Dhp 285.
nagu [lõigatakse läbi] sügisene lootos.
Arenda ainult rahuteed
nibbaanasse, [nii nagu] Õnnesläinu õpetas.
14. „Siin elan vihmasel [ajal], Dhp 286.
siin külmal, [siin] kuumal [ajal]”,
mõtleb lapsik
ohte mõistmata.
15. Selle, poegadest [ja] veistest joobunud, Dhp 287.
kiindunud meelega inimese
viib surm kaasa
nagu suur uputus magava küla.
16. Ei ole pojad kaitseks, ☸ Dhp 288.
ei isa ega ka sugulased -
lõputegija haarde [eest]
pole lähedastest kaitset.
17. Selle tähendust teadev, Dhp 289.
kõlbeliselt ohjatud tark,
puhastagu kiiresti
nibbaanasse viiv tee.

Tee grupi lõpp.

Mitmesuguse grupp

Dhp 290.-305.

Mitmesuguse grupp

1. Nähes väiksema õnne hülgamises suuremat õnne, hüljaku arukas väiksem õnn, nägemaks suuremat õnne! Dhp 290.
2. [Kes] enesele õnne soovides teistele kannatusi põhjustab, [on] liitunud vaenuga – see ei vabane vaenust. Dhp 291.
3. Mida tõesti tuleks teha, lükkavad [nad] tagasi ☸ Dhp 292. mida tõesti ei tuleks teha, seda teevad: selliste upsakate ja hooletute tulvad aina kasvavad.
4. Kuid kes [on] hästi põhjalikult ja lakkamatult kehast teadlikud, ei seo [end sellega], mida ei tuleks teha, teevad visalt [seda], mida tuleks teha, [ning püsivad] teadvustatud arusaamises, [nende] tulvad lähevad looja. ☸ Dhp 293.
5. Olles surmanud ema, isa, ja kaks khatthia kuningat, surmanud kogu kuningriigi koos järgijatega, läheb braahman häirijateta edasi. Dhp 294.

Mitmesuguse grupp

Dhp 290.-305.

6. Olles surmanud ema, isa ja kaks braahmanist kuningat, surmanud viiendaks tiigri, läheb braahman häirijateta edasi. Dhp 295.
7. Hästi mõistnult virguvad kunagi [kõik] Gootama õpilased, kes nii päeval kui öösel [on] pidevalt Buddhast teadlikud. Dhp 296.
8. Hästi mõistnult virguvad kunagi [kõik] Gootama õpilased, kes nii päeval kui öösel [on] pidevalt dhammast teadlikud. Dhp 297.
9. Hästi mõistnult virguvad kunagi [kõik] Gootama õpilased, kes nii päeval kui öösel [on] pidevalt sanghast teadlikud. Dhp 298.
10. Hästi mõistnult virguvad kunagi [kõik] Gootama õpilased, kes nii päeval kui öösel [on] pidevalt kehast teadlikud. Dhp 299.
11. Hästi mõistnult virguvad kunagi [kõik] Gootama õpilased, kelle meel nii päeval kui öösel rõõmustab vägivallatuses. Dhp 300.

Mitmesuguse grupp

12. Hästi mõistnult virguvad Dhp 301.
kunagi [kõik] Gootama õpilased,
kelle meel nii päeval kui öösel
rõõmustab [keskenduse] arendamises.
13. Raske [on] maise hülgamine, Dhp 302.
raske [on] rõõmustada;
raske [ja] dukkhalik [on] koduelu,
raske [on] ebavõrdsega kooselu.
[Sansaaras] rändaja langeb dukkhasse,
sestap ära ole ka [sina] rändaja,
et poleks dukkhasse langemist.
14. Usu [ja] kõlbluse saavutanu, Dhp 303.
kuulsuse rikkuse omandanu -
millist paika [ta] iganes külastab,
kõikjal austatakse [teda].
15. Rahunenu särab [juba] kaugelt Dhp 304.
nagu Himaalaja mäestik.
Mitterahunenut pole [aga] lähedaltki näha,
nagu [ka] öösel lastud nooli.
16. Üks iste, üks ase, Dhp 305.
üksi rändav väsimatu,
üksi „mina“ taltsutanu
nautima saab metsa lõppu.

Mitmesuguse grupi lõpp.

Dhp 313

Niraja grupp

Dhp 306.-319.

Niraja grupp

1. Mitteilnust [kui olnust] rääkija langeb nirajasse, nagu ka see, kes [olles] teinud, [ütleb]: „ei teinud“. Pärast surma [on] nood mõlemad madala teo [teinud] inimesed mujal olemasolus võrdsed. ☼ Dhp 306.
2. Paljud kaelani kollases [on] kurja dhammaga [ja] ohjamata. Kurja tegevad kurjad – need sünnivad nirajas. ☼ Dhp 307.
3. Parem [on] halva kõlblusega ohjamatul süüa raudkuuli, kuuma kui tuleleeki, kui süüa riigi almust. ☼ Dhp 308.
4. Hooletu mees kogeb [neid] nelja teise [mehe] naist taga ajades: pälvimuste mittesaamine, mittenauditav ase, kolmandaks süüdistamine [ja] neljandaks niraja. Dhp 309.
5. Pälvimuste mittesaamine ja kurja suundumine; hirmunud paari kiindumus on tühine. Kuningas määrab neile ränga karistuse. Sestap ärgu mees ajagu taga teise [mehe] naist. Dhp 310.
6. Nagu valesti kitkudes lõikab kusarohi kätte, [nii ka] valesti elatud erakuelu tirib niraja poole. ☼ Dhp 311.

Niraja grupp

Dhp 306.-319.

7. Igasugune lodev tegutsemine, ebapuhas järgimine [ja] kaheldav brahmalik käitumine – ei need ole suure viljaga. ☼ Dhp 312.
8. Tegemaks seda, mida peab tegema, tuleb visalt pingutada. Tõepoolest, lodev rändkerjus keerutab [vaid] tolmu üles. ☼ Dhp 313.
9. Mittetegemine [on] halva tegemisest parem, [sest] hiljem kahetsetakse halva tegemist. Kuid tegemisest parem [on] hea tegemine, mille tegemist pärast ei kahetseta. ☼ Dhp 314.
10. Nii nagu linna piire kaitstakse seest [ja] väljast, nõnda peaksite kaitsma iseennast. Sa ära lase võimalusel mööduda! Tõepoolest, võimaluse mööda lasknud kurvastavad nirajasse sattudes. ☼ Dhp 315.
11. Mittehäbiväärset häbenev [ja] häbiväärset mittehäbenev – [selline] valet vaadet järgiv olend läheb halba uude sünni. Dhp 316.

Niraja grupp

12. Mittehirmutavas hirmutavat nägev [ja] hirmutavas mittehirmutavat nägev - [selline] valet vaadet järgiv olend läheb halba uude sündi. Dhp 317.
13. Mitteeksimumst eksimumseks pidav ja eksimumst mitteeksimumsena nägev - [selline] valet vaadet järgiv olend läheb halba uude sündi. Dhp 318.
14. Eksimumst eksimumsena teadev ja mitteeksimumst mitteeksimumsena [teadev] - [selline] õiget vaadet järgiv olend läheb õnnelikku uude sündi. Dhp 319.

Niraja grupi lõpp.

Dhp 320

Elevandi grupp

Dhp 320.-333.

Elevandi grupp

1. Nagu elevant talub lahingus vibudest lastud nooli, nii talun [ka] mina solvanguid. Tõepoolest, paljud inimesed on halva kõlblusega. Dhp 320.
2. Taltsutatud [elevant] juhitakse kogunemisele. Taltsutatud [elevandi selga] tõstetakse kuningas. Taltunu, kes talub solvanguid, on inimeste seas parim. Dhp 321.
3. Parimad muulad [on] taltsutatud, [nagu] Sindh'i tõuhobused, [väiksemad] elevandid ja [suuremad] elevandid, kuid kõigist parim on iseenda taltsutanu. Dhp 322.
4. Tõepoolest, [mittetaltsutatud looma] vankris ei saa minna mindamatu suunas, kuhu iseenda hästi taltsutanu läheb taltsana ja taltununa. Dhp 323.
5. Dhanapāla-nimelist elevanti [on] innaajal raske ohjata. Kinniseotuna ei söö elevant toitu, [sest] unistab elevantimetsast. Dhp 324.
6. [Kes] suurest söömisest [on] loid ja unine, [ning] magades asemel ringi püherdab – selline laisk on kui suureks söödetud siga, [kes] ikka ja jälle naaseb üska. ☸ Dhp 325.

Elevandi grupp

Dhp 320.-333.

7. Varem hulkus [ja] eksles see teadvus seal kus tahtis, kus nauding, kus õnn. Täna ma ohjan seda arukalt, nagu [dressuur]konksuga elevantijuht [ohjeldab] indlevat elevanti. ☸ Dhp 326.
8. Ära ole hooletu! Valva oma teadvust! Tõsta end välja halvalt teelt nagu mutta vajunud elevant. Dhp 327.
9. Kui leitakse tark kaaslane, heas elav, arukas kaasrändaja, [kes] on ületanud kõik ohud, [siis] tuleks rännata temaga [koos] ülevas meeoleolus [ja] tähelepanelikuna. ☸ Dhp 328.
10. Kui ei leita tarka kaaslast, suurepäraselt elavat, arukat kaasrändajat, [siis], nagu alistatud kuningriigist lahkunud kuningas, rända üksi, nagu elevant elevantimetsas. ☸ Dhp 329.
11. Parem on elada üksi, lapsikust pole kaaslast. Mine üksi, kurja tegemata, väheste soovidega nagu elevant elevantimetsas. ☸ Dhp 330.

Elevandi grupp

12. Tähenduslikust sündinud kaaslane [on] õnn. Dhp 331.
Rahulolu sellega mis on, [on] õnn.
Pälvimused elu lõppedes [on] õnn.
Kogu dukkha hülgamine [on] õnn.
13. Ema austamine [siin] maailmas [on] õnn, Dhp 332.
nagu ka isa austamine [on] õnn.
Õnn [on] erakrändur [siin] maailmas,
nagu ka [tõeline] braahman [on] õnn.
14. Kõlbeline vananemine [on] õnn. Dhp 333.
Kindel usk [on] õnn.
Tarkuse saavutamine [on] õnn.
Kurja mittetegemine [on] õnn.

Elevandi grupi lõpp.

Iha grupp

Dhp 334.-359.

Iha grupp

1. Hooletu käitumisega inimese ihad kasvavad nagu ronitaimed [väädid]. Ta hüppab ühest elust teise nagu vilju ihalev ahv metsas. ☼ Dhp 334.
2. See, kelle [siin] maailmas vallutavad madalad ihad [ja] kiindumus, selle lein kasvab nagu biiranarohi pärast vihma. ☼ Dhp 335.
3. Kuid see, kes võidab siin maailmas raskelt ületatava, madala iha, sellelt langeb kurbus kui veetilk lootuse [lehelt]. ☼ Dhp 336.
4. Ma ütlen teile: Olge te õnnelikud, kes te siia olete kogunenud! Kaevake välja ihajuur nagu usiira [juure] saamiseks [kaevatakse välja] biirana rohi. Ärgu Surm teid ikka ja jälle hävitagu nii nagu üleujutus [hävitab] ikka ja jälle pilliroo. ☼ Dhp 337.
5. Nii nagu ka vigastamata, tugevalt juurelt mahalõigatud puu kasvab uuesti, nõnda tekib ikka ja jälle dukkha kuni iha kalduvus pole hävitatud. Dhp 338.

Iha grupp

Dhp 334.-359.

6. Kelles voogavad võimsalt 36 meelepärast voogu, [teda] kannab kirel põhinev mõtlemine vale vaate poole. Dhp 339.
7. Vood voogavad kõikjal. Väädid väänlevad kindlalt ülespoole. Olles näinud [iha] väädi võsu, lõika tarkusega [selle] juur läbi. Dhp 340.
8. Iha ja heameel on voogamas olendeis. Need, naudingusse kiindunud, õnne otsivad inimesed, need lähevad tööpoolest [uude] sündi ja vanadusse. Dhp 341.
9. Iha austav inimsugu rabeleb nagu püünises jänes. [Kümne] köidikuga kammitsetud olendid naasevad pikka aega, ikka ja jälle dukkhasse. Dhp 342.
10. Iha austav inimsugu rabeleb nagu püünises jänes. Sestap peaks iha eemaldama [see, kes] soovib enesele kiretust. Dhp 343.

Iha grupp

11. See, kes [soovide] rägastikust [on] läinud metsa erakuks vabanemaks soovide rägastikust, jookseb uuesti soovide rägastikku – tule, vaata seda inimest: [ta on] kammitsaist vabanemas, ent jookseb [tagasi kammitsaisse]! Dhp 344.
12. Ei need rauast, puidust [ega] babbadža rohus valmistatud kammitsad ole tugevad, kuulutavad targad; küll aga kiindumine kalliskividesse [ja] ehetesesse, igatsus poegade ja naiste [järele]. ☸ Dhp 345.
☸ Dhp 346.
13. Need [on] tugevad kammitsad, kuulutavad targad, mis [tunduvad] lõtvadena, [kuid] viivad langusesse; neist on raske vabaneda. Sellised [kammitsad] läbi lõiganud rändavad ringi soovideta, naudinguõnnest loobununa.
14. See, keda erutab kirk, langeb voogu nagu ämblik enda kootud võrku. Aga selle läbilõiganud targad kulgevad kiindumuseta, kogu dukkhast loobununa. ☸ Dhp 347.
15. Vabane minevikust, vabane tulevikust, vabane olevikust, [mine] olemasolu vastaskaldale. Kõigest vabanenud meel ei naase [enam] uude sündi [ega] vanadusse. Dhp 348.

Iha grupp

Dhp 334.-359.

16. Segaste mõtetega inimese tugev kirk vaadata meeldivat kasvatab iha ainult suuremaks – see, tööpoolest, teeb kammitsad tugevaks. Dhp 349.
17. Aga see, kes pühendub mõtete rahunemisele, arendab ilutus[taju ja on] alati tähelepanelik, see, tööpoolest, teeb ihale lõpu, see löikab läbi Surma köidikud. Dhp 350.
18. Täiuse saavutanud kartmatu, ihatusse [ja] rüvetusse läinu, olemasolunoole aukudeta – tema on viimases moodustumises. Dhp 351.
19. Ihatu, kiindumusteta, sõna tähenduse teadjat ja sõnade järgnevuse teadjat, teda, tööpoolest, nimetatakse viimase kehastumisega suureks targaks [ja] suureks inimeseks. Dhp 352.
20. Kõikületanu, kõiketeadja olen, kõikidest dhammadest määrdumatu, kõigest loobunu, iha hävitanu, vabanenu, ise ülimald teadmised saavutanud – keda peaksin nimetama [oma] õpetajaks? ☸ Dhp 353.

Iha grupp

21. Dhamma kink ületab kõik kingid, dhamma maitse ületab kõik maitset, dhamma rõõm ületab kõik rõõmud, iha lakkamine ületab kõik kannatused. Dhp 354.
22. Rikkus hukutab arutu, mitte aga vastaskaldale püüdleja. Omandiihas arutu kahjustab nii teisi kui ennast. Dhp 355.
23. Umbrohi rikub põllumaa, kirk rikub selle inimsoo. Seepärast, tõepoolest, kiretule annetamine toob suure vilja. Dhp 356.
24. Umbrohi rikub põllumaa, viha rikub selle inimsoo. Seepärast, tõepoolest, vihatule annetamine toob suure vilja. Dhp 357.
25. Umbrohi rikub põllumaa, pettekujutus rikub selle inimsoo. Seepärast, tõepoolest, pettekujutlusetule annetamine toob suure vilja. Dhp 358.
26. Umbrohi rikub põllumaa, iha rikub selle inimsoo. Seepärast, tõepoolest, ihatule annetamine toob suure vilja. Dhp 359.
- Iha grupi lõpp.

Dhp 379

Bhikkhu grupp

Dhp 360.-382.

Bhikkhu grupp

1. Silma ohjamine [on] hea. Dhp 360.
Hea [on] kõrva ohjamine.
Nina ohjamine [on] hea.
Hea [on] keele ohjamine.
2. Keha ohjamine [on] hea. ☸ Dhp 361.
Hea [on] kõne ohjamine.
Meele ohjamine [on] hea.
Hea [on] kõige ohjamine.
Kõike ohjav bhikkhu
vabaneb kogu dukkhast.
3. Kätt talitsev, jalga talitsev, Dhp 362.
kõne talitsev, ülimalt talitsetud,
seesmiselt rõõmus [ja] rahu,
üksi rahulolev – teda nimetatakse bhikkhuks.
4. See bhikkhu kes talitseb suud, Dhp 363.
räägib mõõdukalt, uhkusetä,
ja selgitab dhammat,
selle jutt [on] magus. ☸ Dhp 364.
5. Dhammas rõõmustav, dhammale pühendunud,
dhamma üle mõtisklev
[ja] dhammat meelespidav bhikkhu
ei eemaldu õigest dhammast.

Bhikkhu grupp

Dhp 360.-382.

6. Elada tuleks saadut põlgamata Dhp 365.
[ja] teisi mitte kadestades.
Teisi kadestav bhikkhu
ei saavuta keskendust.
7. Kui bhikkhu [on] ka vähe saanud, Dhp 366.
kuid ei põlga saadut [ära],
[siis] sellist, tõepoolest, ülistavad deevad,
[seda], tüdimuseta, puhtuses elajat.
8. Ühelgi viisil nime ja vormiga Dhp 367.
see, kes pole samastunud,
ega leina olematut,
teda, tõepoolest, nimetatakse bhikkhuks. ☸
9. See, sõbralikkuses elav bhikkhu, Dhp 368.
[kes] püsib Buddha õpetuses,
leiab rahu asupaiga
[ning] moodustiste rahunemise õnne. ☸
10. Oo, bhikkhu, tühjenda see paat! Dhp 369.
Tühjana liigud sa kiiresti.
Kire ja ka viha läbilõiganu
jõuab nibbaanasse.
11. Lõika läbi viis, ütle lahti viiest Dhp 370.
ja arenda edasi viit.
Viis kiindumust ületanud bhikkhut
nimetatakse üleujutuse ületanuks. ☸

Bhikkhu grupp

12. [Arenda] džhaanat, bhikkhu! ☸ Dhp 371.
Ära ole hooletu!
Ära luba teadvusel naudingunööride
rõõmu takerduda!
Ära [tulikuuma] raudkuuli hooletult alla neela!
Kui põled, ära hala - see ongi dukkha!
13. Pole džhaanat tarkuseta, Dhp 372.
ega ole tarkust džhaanata.
Kel on džhaana ja ka tarkus,
see, tõepoolest, [on] nibbaana lähedal.
14. Tühja hütti sisenenud, Dhp 373.
rahunenud teadvusega bhikkhu
leiab mitteinimliku rõõmu
[ja] näeb õige dhamma läbi.
15. Hetkest, mil täielikult mõistetakse Dhp 374.
kogumike tekkimist [ja] lakkamist,
omandatakse rõõm ja rahulolu -
see [on] surmatuse mõistmine.
16. Targa bhikkhu Dhp 375.
alguseks on need:
võimete valvamine, rahulolu,
vabanemisjuhis ja ohjamine.

Bhikkhu grupp

Dhp 360.-382.

17. Ühine hüveliste sõpradega, ☸ Dhp 376.
puhta eluviisiga [ja] innukatega.
Edenda heatahtlikkust,
[ning] olgu [sinu] tegutsemine oskuslik -
sel moel, rahulolu külluses,
teed [sa] dukkhale lõpu!
18. Nagu jasmiinilt Dhp 377.
langevad närtsinud õied,
nõnda ka kirg ja vihkamine
langevad bhikkhult.
19. Rahunenud keha [ja] rahunenud kõnega, Dhp 378.
rahuliku, hästi keskendunud,
maise kasu hüljanud bhikkhut
nimetatakse rahunenuks.
20. Ise end manitse, Dhp 379.
jälgi end ise!
Selline, ennast valvav [ja] tähelepanelik
bhikkhu viibib õnnes.
21. Sina, tõepoolest, [oled] enda kaitsja, Dhp 380.
sina, tõepoolest, suunad ennast.
Seetõttu ohja iseennast,
nagu kaupmees [ohjab] hinnalist ratsut!

Bhikkhu grupp

22. Rahulolu külluses bhikkhu, Dhp 381.
puhastunud Buddha õpetuses,
jõuab rahu asupaika
[ja] saavutab moodustiste vaibumise õnne.
23. Tõepoolest, see noor bhikkhu, Dhp 382.
[kes] teostab Buddha õpetust,
see valgustab seda maailma,
nagu pilvist vabanenud kuu.

Bhikkhu grupi lõpp.

Braahmani grupp

Dhp 383.-423.

Braahmani grupp

1. Lõika läbi voog, püüdle!
Eemaldu naudinguid, braahman!
Moodustiste hävinemist mõistes
mõistad mittetekkinut, braahman! ☸ Dhp 383.
2. Kui kahe dhamma abil
on braahman vastaskaldale jõudnud,
siis kõik köidikud
sel teadjal hääbuvad. Dhp 384.
3. Seda, kelle jaoks ei leidu vastaskallast,
siinpoolset kallast ega teispoolset kallast,
[seda], kartmatut ja sõltumatut –
teda nimetan ma braahmaniks. Dhp 385.
4. Džhaai, kes istub plekituna,
teinud, mida tuleb teha, tulvadeta,
kõrgeima eesmärgi saavutanud –
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 386.
5. Päike särab päeval,
kuu hiilgab öösel,
khattiya sõdalane särab turvises,
braahman särab džhaanades.
Mõistnu aga särab kirkalt kogu aeg,
[nii] päeval [kui] öösel. ☸ Dhp 387.

Braahmani grupp

Dhp 383.-423.

6. Kurjast eemaldunut nimetatakse braahmaniks
ja rahu elajat erakränduriks.
Maise ja mustuse endalt hüljanut
nimetatakse maisehüljanuks. Dhp 388.
7. Ei braahmanit lööda,
ei braahman [viha] vallanda.
Häbi braahmani ründajale!
Suurem häbi sellele [braahmanile],
kes [viha] vallandab! Dhp 389.
8. Ei braahmanile ole miski parem,
kui pöörata meel kalliks [peetavast] eemale.
Kuivõrd meel pöördub vägivallast,
niivõrd vaibub ka dukkha. Dhp 390.
9. Kes keha, kõne,
[ega] meelega valesi ei käitu,
[ning] ohjab neid kolme,
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 391.
10. Kellelt oled õppinud dhammat,
mida Õigestimõistnu õpetas,
seda austa tänulikult
nagu braahman austab ohvrituld. Dhp 392.
11. Ei pulstunud juuksed, ei põlvnemine,
ega sünnipära tee braahmaniks.
Kelles on tõde ja ka dhamma,
see [on] puhas, see [on] braahman. ☸ Dhp 393.

Braahmani grupp

12. Milleks sulle pulstunud juuksed, kehvaaruline?
Milleks sulle [antiloobi] nahast riided?
Sinu sees [on plekkide] tihnik, ☼ Dhp 394.
[sa] puudutat [vaid] välist.
13. Olend, [kes] kannab tolmuhunnikust ☼ Dhp 395.
[korjatud] räbalaid,
[on nii] kõhn, [et naha alt paistavad välja] sooned
[ja] kes üksi metsas džhaanasid [harjutab] -
teda nimetan ma braahmaniks.
14. Kuid ma ei nimeta [kedagi] braahmaniks üsast sündimise
[ega] emast pärinemise [põhjal].
Teda tuleks nimetada aulikuks,
kel on omand.
[Kes on aga] omandita ja kiindumusteta - ☼ Dhp 396.
teda nimetan ma braahmaniks!
15. [Kes on] kõik köidikud läbi lõiganud, ☼ Dhp 397.
see, tõepoolest, ei muretse.
[Kes on] kõik kiindumused ületanud ja eemaldunud -
teda nimetan ma braahmaniks.
16. [Kes on] läbi lõiganud kütked ja sidemed, ☼ Dhp 398.
koos rakmete [ning] ohelikega,
[teda], takistused eemaldanud mõistnut -
teda nimetan ma braahmaniks.

Braahmani grupp

Dhp 383.-423.

17. See, kes solvamist, löömist ja vangistamist ☼ Dhp 399.
talub raskuseta
[ning kelle] jõustavaks väeks on kannatlikkuse jõud - teda
nimetan ma braahmaniks.
18. Vihatut, pühendunut, ☼ Dhp 400.
kõlbelist, kõrkuseta,
taltunut, viimast korda kehastunut -
teda nimetan ma braahmaniks.
19. Seda, kes ei nakku naudingute külge ☼ Dhp 401.
nagu vesi ei nakku lootolehe
[ja] sinepiseeme nõelatera külge -
teda nimetan ma braahmaniks.
20. Dukkha mõistmise läbi, ☼ Dhp 402.
siin [olemasolus] mina hävitanut,
koorma maha pannut ja eraldunut -
teda nimetan ma braahmaniks.
21. Sügava tarkusega arukat, ☼ Dhp 403.
tee [ja] mitteteet tundjat,
kõrgeima eesmärgi saavutanut -
teda nimetan ma braahmaniks.
22. Majaperemeestega mitteseotud, ☼ Dhp 404.
ega ka kodututega,
[kindla] elukohata, väheste soovidega rändurit -
teda nimetan ma braahmaniks.

Braahmani grupp

23. Elusolendite [karistamise] malaka maha pannud,
[olgu nood kas] värisevad või kindlad;
kes ei tapa ega põhjusta tapmist -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 405.
24. Vaenutu [kesk] vaenajaid,
malaka tõstmisest loobunud,
kiindumatu [kesk] kiindunud -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 406.
26. Kellelt kirg ja viha ning
uhkus ja silmakirjalikkus [on] langenud
nagu sinepiseeme nõelateralt -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 407.
27. [Kes] räägib karmuseta juhendavaid [ja]
tõeseid sõnu,
mis ei solva kedagi -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 408.
28. [Olgu] ta pikk või lühike,
väike või suur, ilus [või] iluta;
kes siin [maailmas] ei võta mitteantut -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 409.
29. Kelles ei leidu igatsust
selle ega teiste maailmade [järele],
kes on igatsuseta, [kõigest] sõltumatu -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 410.

Braahmani grupp

Dhp 383.-423.

30. Seda, kes on igatsuseta,
teadmiste [läbi vabanenud] kahtlusest,
surmatuse saavutusse sukeldunu -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 411.
31. Seda, siin [maailmas nii] pälvimuse kui ka kurjuse
mõlemad sidemed ületanud,
[seda], leinatut, mustusetut ja puhastunut -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 412.
32. Nagu plekitu, puhas kuu,
särav [ja] selge,
olemasolurõõmust täielikult eemaldunu -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 413.
33. Seda, kes selle ohtliku, halva paiga, sansaara ☸ Dhp 414.
pettekujutluse [on] ületanud,
läinud üle vastaskaldale,
[seda], häirimatut ja kahtlusteta džhaait,
klammerdumatut ning vaibunut -
teda nimetan ma braahmaniks.
34. Seda, siin [maailmas] naudingutest loobunud,
kodutut rändkerjust,
olemasolunaudingu hävitanut -
teda nimetan ma braahmaniks. ☸ Dhp 415.

Braahmani grupp

35. Seda, siin [maailmas] ihast loobunud
kodutut rändkerjust,
olemasoluiha hävitanud –
teda nimetan ma braahmaniks. ☼ Dhp 416.
36. Inimestega seotust lahtiöelnud,
taevalikuga seotust pääsenud,
kõikidest seotustest lahtiseotud –
teda nimetan ma braahmaniks. ☼ Dhp 417.
37. Meeldivast ja ebameeldivast loobunud,
[kire tulest] jahtunud, kiindumusteta,
kõik maailmad ületanud kangelast –
teda nimetan ma braahmaniks. ☼ Dhp 418.
38. Seda, kes teab olendite surmast
ja sünnist kõike,
[seda], kiindumuseta, hästiläinud mõistnud –
teda nimetan ma braahmaniks. ☼ Dhp 419.
39. Seda, kelle minemist ei tea
deevad, gandhabbad [ega] inimesed,
[seda], tulvad hävitanud arahanti –
teda nimetan ma braahmaniks. ☼ Dhp 420.
40. Seda, kelle [jaoks] minevikus ja ka tulevikus
ega olevikus ei ole midagi,
[seda], takistusteta, kiindumusteta –
teda nimetan ma braahmaniks. ☼ Dhp 421.

Braahmani grupp

Dhp 383.-423.

41. [Tugev kui] härg, ülev kangelane,
suur nägija, võidukas,
[kirest] häirimatu, puhastunu, mõistnu –
teda nimetan ma braahmaniks. ☼ Dhp 422.
42. Seda, kes teab eelmisi elusid,
näeb taevast ja apaajat,
[on] jõudnud sündide lõppu,
[seda], ülimad teadmised saavutanud tarka,
kõik saavutatava saavutanud –
teda nimetan ma braahmaniks. ☼ Dhp 423.

Braahmani grupi lõpp.

„Dhamma kink ületab kõik kingid“.

**„The gift of the Dhamma
excels all gifts“.**

sabbadānaṃ dhammadānaṃ jināti.

Dhammapada 354.

Raamatu ilmumist toetasid:

The publication of the book was supported by:

Monica Thaddey

Eesti Vabariigi Siseministeerium

PrintStart

Pae 8, 11414 Tallinn

+372 644 05 66, +372 555 15 104

printstart@printstart.ee

ISBN 978-9916-9302-1-2

9 789916 930212